

Univerzita Karlova

Opatření rektora č. 13/2020

- Název:

Posuzování plagiátorství na UK

- K provedení:

Etického kodexu, Řádu habilitačního řízení a řízení pro jmenování profesorem

- Gesce:

Kancelář rektora

- Účinnost:

6. dubna 2020

Posuzování plagiátorství na UK

Čl. 1

Úvodní ustanovení

1. Toto opatření upravuje některé pojmy a postupy související s posuzováním a odhalováním plagiátorství na Univerzitě Karlově (dále jen „univerzita“), a to v seminárních, bakalářských, diplomových, rigorózních, disertačních, habilitačních a dalších pracích i v rámci jiné tvůrčí činnosti studentů a zaměstnanců univerzity.
2. Univerzita odmítá plagiátorství ve všech jeho formách a hlásí se k principům akademické integrity zakotvené jak v jejím Etickém kodexu, tak v mezinárodně uznávaných dokumentech.¹

Čl. 2

Základní principy

1. Členové akademické obce a další zaměstnanci univerzity musí dodržovat zejména principy spolehlivosti (*reliability*), poctivosti (*honesty*), respektu (*respect*) a odpovědnosti (*accountability*).
2. Členové akademické obce a další zaměstnanci univerzity se musí především vyvarovat podvodu (*fabrication*), falzifikaci (*falsification*) a plagiátorství (*plagiarism*).

Čl. 3

Plagiátorství

1. Plagiátorstvím se rozumí vydávání výstupů práce někoho jiného za vlastní počin.
2. Plagiátorství může nabývat zejména následujících forem:
 - a) vydávání myšlenek, návrhů, invence, návodů či argumentačních postupů někoho jiného za vlastní, jejich převzetí bez náležité a přesné citace,
 - b) opsání (kopírování) části textu, tabulek, grafů atd. bez náležité a přesné citace,
 - c) přeformulované převzetí cizích výsledků (včetně překladu z cizího jazyka a zdrojů z Internetu) bez náležité a přesné citace,
 - d) parafrázování publikované práce (v jakékoli podobě), bez náležité citace původního zdroje,
 - e) autoplagiátorství, tedy opakované použití a prezentování výsledků vlastní práce bez vložení podstatných nových výstupů vlastní činnosti bez zřetelné a jednoznačné citace (upozornění),
 - f) academic ghostwriting, tedy vytvoření práce na objednávku, kde skutečný autor práce není uveden a uvedený autor není skutečným autorem textu,
 - g) nedodržování licencí, copyrightů a copyleftů, kterými jsou chráněny materiály.
3. Plagiátorstvím není zejména:
 - a) citace, tedy doslovné přepsání části cizího díla, pokud je citace náležitě označena a je

¹ Například The European Code of Conduct for Research Integrity, European Charter for Researchers a další.

- na původní zdroj náležitě odkazováno,
- b) parafráze, tedy vyjádření obsahu díla jiným způsobem, např. v textu použitím jiných slov, pokud je na původní zdroj náležitě odkazováno,
 - c) kompilace, tedy dílo vzniklé složením myšlenek z několika jiných původních děl, pokud je na původní zdroje náležitě odkazováno (například určité typy učebnic a přehledových (syntetizujících) prací, jejichž cílem je podat uživateli souhrn dosavadního bádání),
 - d) všeobecně známá fakta, kterými se rozumí obecně známé skutečnosti (i oborově specifické), které lze nalézt ve velkém množství dostupných zdrojů a které jsou známé širokému okruhu lidí, např. geografické či historické údaje, všeobecně známé informace nebo základní matematické definice,
 - e) uvedení výsledků cizích autorů v přehledových pracích s náležitými citacemi původních prací,
 - f) jazyková korektura prací provedená někým jiným, pokud je tato skutečnost uvedena.
4. Za autoplagiát se nepovažuje zejména:
- a) prakticky identický popis metodiky, experimentu, interpretační koncepce atd. v publikacích prezentujících nové výsledky získané danou, již dříve použitou a popsanou metodikou (s citací práce s podrobným původním popisem, případně i s komentářem),
 - b) shrnutí vlastních výsledků v navazujících publikacích s podstatnými novými výsledky nebo reinterpetací s náležitou citací,
 - c) vícenásobná (resp. víceúrovňová), ale výrazně odlišná publikace výsledků sloužící jejich optimálnímu šíření ve vědecké komunitě, např. konferenční příspěvek a dopis redakci a důkladná publikace se všemi podrobnostmi, odpovídající zvykům v dané vědní oblasti,
 - d) working papers, preprints a práce zveřejněné v repozitářích „předtiskových verzí“ vydavatelství, následně zveřejněné jako standardní vědecké články,
 - e) znovu publikovaná práce, např. v souboru statí určitého autora, je-li vyznačeno, kde byla již předtím publikována,
 - f) překlad vlastní práce z jednoho jazyka do jiného jazyka, pokud je tato skutečnost u pozdější publikace explicitně uvedena,
 - g) publikování totožných vědeckých výsledků v několika různých odborných časopisech (či jinými cestami) v různých jazykových verzích, pokud je tato skutečnost v pozdějších publikacích explicitně uvedena.

Čl. 4

Posuzování plagiátorství

1. Při posuzování plagiátorství hrají primární roli orgány a komise na univerzitě či fakultách k tomuto účelu zřízené a dále akademičtí pracovníci, vedoucí pracovníci a odborníci z řad neakademických pracovníků univerzity.
2. Při posuzování plagiátorství je možné využít technické prostředky, například programy

- na kontrolu podobnosti textů², nicméně výsledky takové kontroly musí být následně vždy podrobeny kritickému zhodnocení zodpovědným zaměstnancem univerzity.
3. Při posuzování plagiátorství je nutné přihlídnout ke kontextu tohoto chování člena akademické obce či jiného zaměstnance univerzity, zejména pak k:
 - a) tomu, zda se jedná o ojedinělé provinění dotyčného či o systematické, soustavné nebo opakované chování,
 - b) úrovni znalostí a zkušeností dotyčného (například ročník a typ studia u studenta, seniorita u akademického či vědeckého pracovníka),
 - c) úmyslnosti chování dotyčného,
 - d) specifikům daného oboru, například specifických zvyků pro citování zdrojů.
 4. Zda práce je či není plagiát, může být posuzováno zejména:
 - a) v rámci kontrol studia předmětu, například v rámci kontrol seminárních prací,
 - b) v rámci psaní posudků na závěrečné práce,
 - c) v rámci habilitačního řízení,
 - d) příslušnými univerzitními či fakultními orgány (např. Etickými komise),
 - e) v disciplinárním řízení podle Disciplinárního řádu univerzity,
 - f) v řízení o vyslovení neplatnosti vykonání státní zkoušky nebo její součásti nebo obhajoby disertační práce,
 - g) v řízení o vyslovení neplatnosti jmenování docentem.

Čl. 5

Povinnosti fakult a dalších součástí

1. Každá fakulta a vysokoškolský ústav určí minimálně jednu pověřenou osobu pro problematiku plagiátorství a informuje o tom rektora univerzity.
2. Fakulty učiní vhodná preventivní opatření pro zamezení plagiátorství.³

Čl. 6

Závěrečné ustanovení

Toto opatření nabývá účinnosti dnem 6. dubna 2020.

V Praze dne 1. dubna 2020

prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., MBA

² Například systémy Turnitin a Theses.

³ Například opatření doporučená ve výstupu Komise etiky vědecké práce a problematiky související s plagiátorstvím na Univerzitě Karlově.